

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af et instrument til førtiltrædelsesbistand (IPA III)

(COM(2018) 465 final — 2018/0247 (COD))

(2019/C 110/28)

Ordfører: **Dimitris DIMITRIADIS**

Anmodning om udtalelse	Europa-Parlamentet, 2.7.2018 Kommissionen, 12.7.2018 Rådet, 18.7.2018
Retsgrundlag	Artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Eksterne Forbindelser
Vedtaget i sektionen	23.11.2018
Vedtaget på plenarforsamlingen	12.12.2018
Plenarforsamling nr.	539
Resultat af afstemningen (for/imod/hverken for eller imod)	181/1/1

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) glæder sig over Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af et instrument til førtiltrædelsesbistand (IPA III) for perioden 2021-2027.

1.2. EØSU glæder sig også over udtalelsen om, at performance bør være et centralt element under IPA III. Det vil sikre en bedre styring af den samlede tildeling af midler, så den afspejler støttemodtagernes engagement og fremskridt i reformprocessen. Anvendelsen af resultatindikatorer vil være en hjælp i den samlede vurdering af IPA III og er i overensstemmelse med udvalgets tidligere anbefalinger vedrørende IPA II ⁽¹⁾.

1.3. EØSU er overbevist om, at oprettelsen af et instrument til førtiltrædelsesbistand er i overensstemmelse med Kommissionens nye strategi for det vestlige Balkan: »Et troværdigt udvidelseperspektiv for landene på Vestbalkan«, der blev offentliggjort den 6. februar 2018, og dens seks flagskibsinitiativer, der omfatter en styrkelse af retsstaten, styrkelse af samarbejdet om sikkerhed og migration gennem fælles efterforskningshold, den europæiske grænse- og kystvagt, udvidelse af EU's energiunion til det vestlige Balkan, sænkning af roamingtaksterne og udbredelse af bredbåndsnet i regionen ⁽²⁾. Det er også i overensstemmelse med Unionens politik for udvidelse med henblik på Tyrkiets eventuelle fremtidige tiltrædelse.

1.4. EØSU bekræfter sin holdning baseret på artikel 49 i traktaten om Den Europæiske Union, der fastslår, at enhver europæisk stat, som respekterer værdierne respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og respekt for menneskerettighederne, herunder rettigheder for personer tilhørende mindretal, og som forpligter sig til at fremme disse værdier, kan ansøge om at blive medlem af Unionen.

1.5. EØSU glæder sig over, at det finansielle referencegrundlag, der er fastlagt i forslaget til forordning om IPA III for perioden 2021 til 2027, i henhold til Kommissionens forslag vil være ca. 14,5 mia. EUR.

⁽¹⁾ EØSU's udtalelse om instrument til førtiltrædelsesbistand/europæisk naboskabsinstrument (EUT C 11 af 15.1.2013, s. 77).

⁽²⁾ De grundlæggende principper i EU's strategi for det vestlige Balkan blev fastlagt af Kommissionen den 6. februar 2018 i meddelelsen Et troværdigt udvidelseperspektiv for landene på Vestbalkan og et øget engagement heri fra Den Europæiske Unions side, COM(2018) 65 final.

- 1.6. EØSU glæder sig også over, 25 % af EU's midler vil bidrage til klimamålene.
- 1.7. EØSU glæder sig over, at IPA III vil medføre større fleksibilitet ved ikke at fastlægge tildelinger til partnerne fra begyndelsen. Programmeringsrammen for IPA bør være baseret på udviklingen i behov og sikre en balance mellem forudsigelighed og performancebaseret finansiering.
- 1.8. EØSU understreger, at bemærkninger fremsat efter midtvejsevalueringen af IPA II ⁽³⁾ og mange af EØSU's tidligere anbefalinger ⁽⁴⁾ bør følges fuldt ud af såvel Kommissionen som ansøgerne og potentielle ansøgere.
- 1.9. EØSU understreger den betydning, førtiltrædelsesbistand har for at fremme økonomiske reformer og skabe et gunstigt og forudsigeligt erhvervs-klima, så man kan fremme iværksætteri og etablering af virksomheder og hjælpe SMV'er med at vokse, hvorved konkurrenceevnen og den økonomiske vækst kan styrkes, og der kan skabes nye arbejdspladser af anstændig kvalitet.
- 1.10. EØSU understreger betydningen af økonomiske reformprogrammer og en meningsfuld inddragelse af arbejdsmarkedets parter og andre civilsamfundsorganisationer i udviklingen og gennemførelsen af disse programmer. EØSU mener, at der skal afsættes flere midler, herunder organisatoriske tilskud, til kapacitetsopbygning hos arbejdsmarkedsparterne og civilsamfundsorganisationerne, således at de kan deltage effektivt i disse processer. Der bør tilskyndes til forbedringer af kvaliteten og indholdet af den sociale dialog i kandidatlandene og de potentielle kandidatlande.
- 1.11. EØSU mener, at IPA III-finansieringen er vigtig for at kunne integrere økonomierne i landene på Vestbalkan i EU.
- 1.12. EØSU er enig i det synspunkt, at IPA-støttemodtagernes reformfremskridt er væsentlig, for at de kan absorbere støtten (mellem 64,3 % og 88,9 % for IPA II), og for at de kan udnytte disse midler, og understreger behovet for at forstærke en samarbejds-kultur mellem støttemodtagerne på Vestbalkan. Hvad Tyrkiet angår, er situationen meget mere kompliceret og ømtålelig. Ydelse af finansiering til et land, hvor yderligere forringelse af borgernes rettigheder ikke helt kan udelukkes, kræver forsigtighed og behovet for at anvende princippet om betinget støtte.
- 1.13. EØSU mener, at førtiltrædelsesbistanden skal benyttes til at styrke forvaltningerne i kandidatlandene og de potentielle kandidatlande, så de kan forberedes på fremtidig brug af strukturfondene og på deltagelse i EU's fælles landbrugspolitik.
- 1.14. EØSU er stærkt overbevist om, at EU bør indføre strenge og effektive mekanismer til overvågning af førtiltrædelsesbistanden til alle kandidatlande og potentielle kandidatlande. Navnlig hvad angår Tyrkiet, bør der lægges større vægt på at standse de kroniske forsinkelser i forskellige sektorer.
- 1.15. EØSU foreslår, at gennemførelsen af IPA III navnlig i de første år bliver fremskyndet for at forhindre strukturelle efterslæb med hensyn til kontrakter og gennemførelse og for gradvis at rette op på de nuværende forsinkelser. Kommissionen bør være særlig opmærksom på indirekte forvaltning med modtagerne. Midtvejsevalueringen har vist, at virkningen opleves som positiv for et øget ejerskab, mens performance med hensyn til kontrakter har været ringe, ligesom der har været store forsinkelser med hensyn til gennemførelsen, navnlig i Tyrkiet.
- 1.16. EØSU understreger, at overvågningen skal ske på grundlag af de indikatorer, der er fastsat i Kommissionens forslag. De relevante performanceindikatorer vil blive fastlagt og inkluderet i IPA-programmeringsrammen og de forholdsmæssige rapporteringskrav, som pålægges modtagere af EU-midler. Udvidelsesrapporterne vil blive anvendt som reference i vurderingen af resultaterne af bistanden fra IPA III. Performancerapporteringssystemet bør sikre, at data til overvågning af gennemførelsen og resultaterne indsamles effektivt og rettidigt.
- 1.17. EØSU mener, at Kommissionen regelmæssigt bør overvåge foranstaltningerne og evaluere de fremskridt, der er gjort for at levere de forventede resultater. Evalueringerne har til formål at vurdere instrumentets konkrete virkninger baseret på relevante indikatorer og mål og en detaljeret analyse af, i hvor høj grad instrumentet kan anses for relevant og effektivt, og om det giver tilstrækkelig EU-merværdi og er i overensstemmelse med andre EU-politikker. Evalueringerne vil omfatte erfaringer med henblik på at afdække eventuelle mangler/problemer eller en eventuel mulighed for at forbedre foranstaltningerne eller deres resultater yderligere og hjælpe med at sikre en maksimal udnyttelse/virkning.

⁽³⁾ https://ec.europa.eu/europeaid/evaluation-instrument-pre-accession-assistance-ipa-ii-draft-report_en.

⁽⁴⁾ Se henvisningen i fodnote 1.

1.18. EØSU er overbevist om, at der bør opstilles benchmarks, og at bedste praksis skal udbredes til alle kandidater og potentielle kandidater for at forbedre deres mulighed for aktivt at absorbere midlerne.

1.19. EØSU understreger, at det nye forslag til forordning også lægger vægt på øget koordinering og samarbejde med andre donorer og de finansielle institutioner, herunder den private sektor.

1.20. EØSU opfordrer Kommissionen til at undersøge mulighederne for et længere perspektiv for gennemførelsen. Dette vil øge forudsigeligheden og give mindre tidspres, specielt hvor der i indeværende periode er ophobet store forsinkelser.

1.21. EØSU finder, at der er behov for at forbedre den generelle kvalitet af de (arbejds)dokumenter, der indgår i den sektorbaserede planlægning, og for at præcisere den sektorbaserede planlægning for alle relevante parter. Udvalget anbefaler med henblik herpå også at træffe foranstaltninger til at forbedre Kommissionens kapacitet til at mainstreame horisontale spørgsmål. Der er et generelt behov for at styrke kapaciteten hos alle de institutioner, der er involveret i gennemførelsen af førtiltrædelsesbistanden. Dette bør også omfatte en afbalanceret anvendelse af den tekniske bistand til støtte for disse institutioner i kandidatlande og potentielle kandidatlande.

1.22. EØSU mener, at IPA III skal bruges til at øge forståelsen for grundlæggende EU-værdier og fremme merværdien af førtiltrædelsesbistand i den almindelige befolkning i kandidatlandene og de potentielle kandidatlande. Dette bør foregå gennem, tilskudsprogrammer, der administreres af EU-delegationerne.

1.23. EØSU glæder sig over, at førtiltrædelsesbistand knyttes til a) retsstaten, b) god regeringsførelse og grundlæggende rettigheder, c) socioøkonomisk udvikling, d) implementering af EU-politikker og gældende fællesskabsret, e) gode naboforbindelser og forsoning og f) regionalt samarbejde.

2. Retsstaten, god regeringsførelse og grundlæggende rettigheder

2.1. EØSU understreger, at der stadig er stor forskel mellem EU-standarder og standarderne i alle kandidatlande og potentielle kandidatlande. Situationen synes at være vanskeligere i Tyrkiet end tidligere, især efter det mislykkede statskup i juli 2016 og indførelsen af militær undtagelsestilstand.

2.2. EØSU mener, at IPA III bør fortsætte sine investeringer i projekter relateret til retsstaten, der har hjulpet landene med at etablere solide og professionelle retshåndhævende og retslige myndigheder, som er uafhængige og uden påvirkning udefra.

2.3. EØSU mener endvidere, at der bør udvises særlig interesse for skabelsen af et effektivt system, der kan beskytte grænserne, styre migrationsstrømmene, forebygge humanitære kriser og give asyl til dem, der har behov for det. Teknisk bistand fra EU til at understøtte god forvaltningspraksis på disse områder kan vise sig at være meget hensigtsmæssig. Desuden skal alle kandidater og potentielle kandidater udvikle mekanismer, der forebygger organiseret kriminalitet og sætter en stopper for terrorisme og ulovlig indvandring. Tyrkiet bør udvise større engagement i gennemførelsen af aftalen indgået med EU den 28. marts 2016 med henblik på at standse den irregulære migrationsstrøm gennem Tyrkiet til Europa ⁽⁵⁾.

2.4. EØSU understreger, at den offentlige sektor i alle kandidatlande og potentielle kandidatlande stadig lider under problemer som f.eks. klientelisme, manglende gennemsigtighed, korrupsion og ulighed.

2.5. EØSU er bevidst om, at minoriteter i alle kandidatlande og potentielle kandidatlande stadig oplever mange problemer på grund af diskriminerende adfærd og holdninger.

2.6. EØSU er overbevist om, at førtiltrædelsesbistanden som prioritet bør gives til initiativer, der vil reformere og afpolitisere den offentlige sektor, fremme gennemsigtighed og ansvarlighed, styrke digital forvaltning og forbedre forvaltningen. I denne forbindelse bør førtiltrædelsesbistanden anvendes til at skabe meningsfulde muligheder for den videst mulige inddragelse af civilsamfundsorganisationerne i formuleringen af regeringernes politikker.

⁽⁵⁾ <http://www.europarl.europa.eu/legislative-train/theme-towards-a-new-policy-on-migration/file-eu-turkey-statement-action-plan>.

2.7. EØSU er overbevist om, at civilsamfundet bør anerkendes som en vigtig aktør til at sikre retsstaten, og at civilsamfundsinitiativer dermed bør prioriteres i programmerne for førtiltrædelsesbistand.

2.8. EØSU mener også, at det bør være en prioritet for førtiltrædelsesbistanden at støtte institutioner, der letter og fremmer ligestilling og respekt for borgerlige rettigheder.

3. Socioøkonomisk udvikling

3.1. EØSU bemærker, at behovet for finansiel bistand til disse partnere tydeliggøres af deres fortsatte høje arbejdsløshed (f.eks. 21,6 % i den tidligere jugoslaviske republik Makedonien, 35,3 % i Kosovo (*) i første kvartal af 2018) og af det langsomme tempo i deres tilnærmelse til EU-landenes BNP pr. indbygger.

3.2. EØSU er fuldt bevidst om, at fattigdom, høj arbejdsløshed, uformel økonomi, lave lønninger, korrupsion, embedsmisbrug, udvandring af faglærte arbejdere og hjerneflugt rammer alle partnerne på Vestbalkan ⁽⁶⁾ og Tyrkiet.

3.3. EØSU mener, at uddannelsens rolle hos alle partnerne på Vestbalkan og i Tyrkiet, herunder lige adgang til uddannelsessystemerne, er afgørende for at fremme europæiske værdier, sikre tolerance over for mindretal, forbedre ligestillingen mellem kønnene, bekæmpe fordomme og styrke den sociale samhørighed.

3.4. EØSU mener også, at der som led i IPA III skal implementeres en »dagsorden for social samhørighed« ved at forbedre uddannelsessystemernes effektivitet og dermed tackle kompetencegab og kvalifikationsmismatch samt udfordringer på arbejdsmarkedet, der skyldes digitale og teknologiske forandringer i økonomien. Øget finansiel støtte til programmer for faglig uddannelse, praktikantordninger og ordninger for livslang læring samt en tættere inddragelse af arbejdsmarkedets parter og andre relevante civilsamfundsorganisationer i udformningen af disse ville bidrage til at afhjælpe kvalifikationsmismatchet på arbejdsmarkedet og nedbringe den høje arbejdsløshed såvel som antallet af ubesatte stillinger.

3.5. EØSU understreger betydningen af at oprette mekanismer gennem førtiltrædelsesbistanden til at bekæmpe fattigdom og give adgang til arbejdsmarkedet, især for unge, kvinder og minoritetsgrupper, og derved forhindre udvandring og hjerneflugt.

3.6. EØSU mener, at en uddybning og en udvidelse af den sociale dialog er en uomgængelig forudsætning for socioøkonomisk udvikling. Arbejdsmarkedets parter skal have en betydelig rolle ved udformningen og gennemførelsen af politikkerne.

3.7. EØSU er overbevist om, at det i forbindelse med fordelingen af førtiltrædelsesbistanden i alle kandidatlande og potentielle kandidatlande bør prioriteres højt at styrke den makroøkonomiske stabilitet og støtte fremskridt på vejen mod en fungerende markedsøkonomi og en kapacitet til at håndtere det konkurrencemæssige pres og markeds kræfterne i Unionen. Dog nødvendiggør erhvervslivets tilstand i IPA III-støttemodtagerlandene også særlig opmærksomhed. Iværksætter, selvstændig beskæftigelse, SMV'er og mikrofinansiering bør ikke overses.

3.8. EØSU opfordrer til, at der lægges særlig vægt på at forbedre den private sektors markedsorientering og private virksomheders konkurrenceevne ved fordeling af førtiltrædelsesbistanden.

3.9. EØSU mener, at der inden for IPA III bør stilles driftstilskud til rådighed for civilsamfundsorganisationerne, som dækker mindst 36 måneder.

3.10. EØSU mener, at virkningerne af små gentildelingsordninger henvendt til landbosamfund, græsrodsbevægelser og små civilsamfundsorganisationer bør øges yderligere, navnlig gennem en meget mere indgående involvering af civilsamfundsorganisationerne i alle planlægningsfaserne for alle gentildelingsordningerne.

3.11. EØSU understreger behovet for at yde hjælp via førtiltrædelsesbistandens institutioner i forbindelse med at fremme digitale teknologier og digital distribution, beskytte miljøet og sætte de højeste standarder for nuklear sikkerhed.

(*) Denne betegnelse er med forbehold for holdningerne til status og er i overensstemmelse med UNSCR 1244(1999) og ICJ's udtalelse om Kosovos uafhængighedserklæring.

(6) EØSU's udtalelse om økonomisk og social samhørighed og europæisk integration af det vestlige Balkan — udfordringer og prioriteter (EUT C 262 af 25.7.2018, s. 15).

3.12. EØSU mener også, at oprettelsen af institutioner til fremme af lige adgang til skolegang for børn, styrkelse af den erhvervsrettede uddannelse, forbedring af kvaliteten af de videregående uddannelser, fremme af livslang læring, introduktion af mekanismer/organer til forvaltning af arbejdsmarkedsrelationerne, procedurer for kollektive overenskomstforhandlinger og bilæggelse af arbejdsstridigheder samt en struktureret dialog mellem arbejdsmarkedets parter bør prioriteres ved tildeling af før tiltrædelsesbistanden.

4. Implementering af EU-politikker og gældende EU-ret

4.1. EØSU er bevidst om, at der er stor forskel mellem standarderne i EU og standarderne i alle kandidatlande og potentielle kandidatlande.

4.2. EØSU mener, at det er nødvendigt at lægge vægt på at fremme af tilnærmelsen af standarder, politikker og praksis i kandidatlande og potentielle kandidatlande til Unionens standarder, herunder statsstøttereglerne.

4.3. EØSU understreger, at kandidatlandene og de potentielle kandidatlande ud over en lovgivningsmæssig harmonisering med EU's regelsæt vil skulle gøre sig bekendt med og eventuelt foretage harmonisering med politikker, der i øjeblikket diskuteres og udvikles i EU, som f.eks. den europæiske søjle for sociale rettigheder, FN's årtusindudviklingsmål og 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling samt samarbejdet mellem EU's medlemsstater om flygtninge- og migrantstrømmene og integreret grænsekontrol.

5. Gode naboforbindelser og forsoning

5.1. Kandidatlandene og de potentielle kandidatlande på det vestlige Balkan og Tyrkiet er stadig påvirkede af sårene efter krige og konflikter, etnisk had, irredentistiske bevægelser og fastfrosne konflikter, som risikerer at blusse op igen. Det er nødvendigt kraftigt at tilskynde til at få afgjort de mest presserende bilaterale spørgsmål inden landenes tiltrædelse, selv om det kan forsinke denne proces at insistere på at finde løsninger på alle udestående problemer. Tilskyndelse til genopbygning af deres samhandel og øvrige økonomiske forbindelser kan bidrage til konfliktløsning og økonomisk vækst.

5.2. EØSU glæder sig over initiativer, der er iværksat af statslige uddannelses- og kulturinstitutioner, den akademiske verden eller civilsamfundsorganisationer med henblik på forsoning og gode naboforbindelser og på at anlægge en kritisk tilgang til fortiden.

5.3. EØSU fremhæver, at styrkelse af kapaciteten i civilsamfundsorganisationerne og hos arbejdsmarkedets parter, herunder brancheforeninger, og fremme af netværkssamarbejde på alle niveauer blandt EU-baserede organisationer og organisationer i støttemodtagerlandene vil fremme integrationsprocessen.

5.4. EØSU mener, at IPA III bør yde finansiering til civilsamfundsorganisationer, som sigter mod at forbedre borgernes rum for engagement og deltagelse. Støtte til civilsamfundets infrastruktur og regionale tematiske civilsamfundsplatforme og -netværk bør udvides i IPA III.

6. Regionalt samarbejde

6.1. Energi- og transportnet bør være en faktor for udvikling og sammenkobling i regionen. Dette vil være med til at sikre, at borgerne i kandidatlandene og de potentielle kandidatlande på det vestlige Balkan og Tyrkiet får en klar idé om de sociale, økonomiske og miljømæssige fordele ved en tiltrædelse af EU. Energieffektivitet og energibesparelser er eksempelvis faktorer, der fremmer aktivitetsmuligheder for virksomhederne og skaber såvel grønne som traditionelle job.

6.2. EØSU mener, at det bør prioriteres at give førtiltrædelsesbistand til institutioner og initiativer, der skaber forbindelser mellem kandidatlande og potentielle kandidatlande inden for energi, kommunikation, digitalisering, innovation, transport og beskyttelse af miljøet. Et eksempel på god praksis kunne være samarbejdet mellem byerne Kula i Bulgarien og Boljevac i Serbien, der ønskede at købe specialkøretøjer, overvågningsdroner og personlige værnemidler til at bekæmpe skovbrande med ⁽⁷⁾.

6.3. EØSU støtter transportfællesskabstraktaten, der blev undertegnet af EU og kandidatlandene og de potentielle kandidatlande på Vestbalkan den 12. juli 2017, og tilskynder parterne til at videreudvikle den. I den henseende bør Kommissionen, Den Europæiske Investeringsbank og partnerne på det vestlige Balkan i deres investeringer fokusere på at skabe forbindelser mellem EU's TEN-T-hovednet og infrastrukturen på det vestlige Balkan. Et fælles program med angivelse af de disponible midler og fastlæggelse af en fælles tidsplan er derfor nødvendigt.

⁽⁷⁾ <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/3/2018/EN/C-2018-3051-F1-EN-MAIN-PART-1.PDF>.

6.4. En forbedring af infrastrukturen vil nedbringe transport- og energiomkostningerne og lette større investeringer i området og fremme den interregionale handel. Fremme af den digitale opgradering og en gradvis nedsættelse af roamingafgifterne på Vestbalkan vil desuden bidrage til erhvervsudvikling, øget produktivitet og forbedret livskvalitet. Men manglen på infrastruktur er ikke den største hindring for samarbejde mellem partnerne på Vestbalkan. Fortidens fjendtligheder og de endnu uløste tvister mellem dem har begrænset rækkevidden af og indholdet i samarbejdet. Dette kunne til dels afhjælpes, hvis IPA tilskynder til grænseoverskridende samarbejdsprojekter.

6.5. Man bør ved hjælp af medier og andre kommunikationsformer fremhæve eksistensen og betydningen af EU-aktiviteter i kandidatlandene og de potentielle kandidatlande. Endvidere bør lokale embedsmænds kapacitet til forvaltning og gennemførelse af projekter styrkes i hele EU-tiltrædelsesprocessen.

7. Specifikke bemærkninger vedrørende forslaget til forordning om IPA III

7.1. EØSU bemærker, at forslaget bygger på resultaterne og erfaringerne fra de tidligere programmeringsperioder, og anser det for egnet til at indfri målsætningerne. Ikke desto mindre gentager udvalget, at kandidatlandene og de potentielle kandidatlande står over for meget forskellige udfordringer i forhold til medlemsstaterne, og at det derfor er vigtigt med en stor grad af fleksibilitet.

7.2. EØSU støtter fuldt ud de opstillede mål for IPA III, men ønsker at understrege, at direkte effekter vil være svære at se på kort sigt. Udvalget anbefaler derfor, at merværdien af fremtidige interventioner vurderes grundigt på grundlag af engagement, politisk vægt og relevans for de fleste modtagere. Det bør roses, at budgetstøtten ydet i indeværende programmeringsperiode har været katalysator for institutionelle forandringer og øget politisk dialog i modtagerlandene (f. eks. Serbien, Montenegro og Albanien).

7.3. I betragtning af den vanskelige situation i det store flertal af støttemodtagerlandene anbefaler EØSU, at man sørger for den nødvendige forenkling med hensyn til formulering af dokumentkravene, og at fokus rettes mod at støtte og sikre modtagernes ejerskab til resultaterne. Med henblik herpå bør bestræbelserne på at videreudvikle indirekte forvaltning med støttemodtagerlandet fortsætte og ledsages af kapacitetsopbyggende aktioner, der kan hjælpe de berørte parter med konstruktivt at engagere sig i den overordnede programmeringsproces.

7.4. EØSU ser et behov for at styrke komplementariteten mellem IPA III og foranstaltninger finansieret via andre finansieringskilder i kandidatlande og potentielle kandidatlande.

7.5. EØSU foreslår, at der træffes særlige foranstaltninger i forhandlingsprocessen på nationalt plan i kandidatlande og potentielle kandidatlande med henblik på at fjerne de kroniske forsinkelser, flaskehalse og huller, der er opstået i den nuværende programmeringsperiode. Selvfølgelig bør der tages hensyn til IPA-midlernes relativt begrænsede størrelse set i forhold til nationale budgetter i nogle af støttemodtagerlandene og behovet for en stabil konsensus mellem Kommissionen og de nationale institutioner, og dette bør understøtte den politiske dialog.

8. Bedste praksis

8.1. Ansøgningsskabeloner: Der er behov for yderligere forenkling og navnlig harmonisering i IPA, men også i forhold til andre donorer og lokale lovkrav. Der er for mange retningslinjer og instruktioner — der er plads til harmonisering med detaljerne sammenfattet i et separat kapitel.

8.2. De ordregivende myndigheders kvalifikationer, viden og færdigheder bør forbedres. Det samme gælder for kontrol-/revisionsorganerne, især i de tilfælde, hvor et aspekt skal fortolkes og kræver længere svartid.

8.3. I nogle tilskudsordninger er der overdrevne krav om analyse af projektmiljøet, situationen i regionerne osv., hvilket er meget krævende for den almindelige ansøger. Det kan fungere omvendt. De ordregivende myndigheder kan sætte eksperter til at gennemføre sådanne analyser og vurdere, hvor levedygtigt et projekt er.

8.4. En mere brugervenlig tilgang til ansøgere: Ansøgningspakker kan gennemgås på forhånd eller gennemses af embedsmænd fra de respektive forvaltninger (eller udbydere af teknisk bistand), og der bør gives ekstra tid til at overholde de administrative krav.

8.5. Kontraktændringer: Der bør sikres fleksibilitet og hurtigere behandling. Et program defineres som regel i løbet af et til to år, og derefter følger en lang ansøgningsproces; det vil derfor være nødvendigt med fleksible måder at ændre kontrakter på.

8.6. PR, branding og synlighed: der er plads til forenkling og optimering af krav. Dertil kommer, at synligheden af andre EU-finansierede projekter skal øges.

8.7. Sektoroversigterne og projektoversigterne vedrørende indikatorernes målværdier bør ændres for at synkronisere dem med den faktiske gennemførelsesperiode

8.8. Kontrakter om sektorrelaterede reformer vil bidrage til gennemførelsen af politiske reformer og opnåelse af sektorspecifikke resultater. Mulige foranstaltninger, der skal iværksættes i IPA III, er: inddragelse af kvalificeret personale i den operationelle struktur, ydelse af tilstrækkelig og fortsat teknisk støtte til den operationelle struktur. Der bør ske en styrkelse af centrale interessenters ejerskab. Udfordringer i programmeringen: Den tidsmæssige sekventering af kontrakterne i programmet kan føre til manglende overholdelse af kontraktens tidsfrist, og derfor kan der efterfølgende opstå mange problemer i gennemførelsesprocessen.

8.9. Potentielle risici, som opstod i løbet af rapporteringsperioden for IPA II, har vist, at der er behov for at sikre engagement og effektivt tværministerielt samarbejde og koordination. Dette skyldes interventionernes kompleksitet og det delte ansvar mellem specifikke nationale institutioner, idet de planlagte reformer er forskellige statslige sektorerers ansvar.

8.10. Problemerne i forbindelse med udbud/kontraktindgåelse på projektniveau består hovedsageligt i vanskeligheder med opfyldelsen af de bundne forudsætninger, udfordringerne i forbindelse med koordinering og den tidsmæssige sekventering i forhold til andre beslægtede projekter/kontrakter, samt manglende evne til rettidig udarbejdelse af udbudsdokumentation af høj kvalitet.

8.11. For kontrahenterne er de vigtigste erfaringer, som bør tages i betragtning: utilstrækkelig kapacitet på grund af udskiftning af personale i støttemodtagerinstitutionerne, den lave kvalitet af den af støttemodtagerne fremlagte dokumentation, manglen på intern praktisk ekspertviden til komplekse projekter, behovet for styrkelse af de vigtige interessenters ejerskab til processen, problemer med den tidsmæssige sekventering af kontrakterne i programmet, som kan føre til misligholdelse af kontrakten og/eller overskridelse af gennemførelsesfristen, for sen opfyldelse af forudsætningerne osv.

8.12. Et hyppigt problem udgøres af misforholdet mellem indikatorerne i de indledende sektor-/projektoversigter og de efterfølgende værdier ved slutningen af programrapporteringsperioden. Desuden er indikatorernes kvalitet og anvendelsesområde i visse tilfælde utilstrækkelig, hvilket forhindrer en effektiv overvågning af gennemførelsen af programmet.

8.13. Indholdet af visse kontrakter, der administreres af decentrale myndigheder, er afhængigt af resultaterne af tidligere kontrakter indgået af centrale ordregivende myndigheder. Der er derfor en risiko med hensyn til rettidig afgivelse af bud og kontraktgennemførelse, der gennemføres af decentrale myndigheder.

Bruxelles, den 12. december 2018.

Luca JAHIER
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg